GRUNDAD 1878 AV TURE MALMGREN 134:E ÅRGÅNGEN NR 251

BOHUSLÄNINGEN

bohuslaningen.se

PRIS: 20 KR LÖRDAG 27 OKTOBER 2012

Pustar ut efter 80 mil till fots
Sidorna 18–19

I natt är det dags för vintertid
Sidan 5

TIPSA OSS!
Tel: 0522–990 99
e-post: 99000@bohuslaningen.se

Måttlig nordlig vind +4
Sista sidan, del 2

Här byggs Bohusläns nya sjukhus

Framtidens norska vård: Helse Sör-Öst bygger ny superakut för sex miljarder kronor och med 450 enkelrum. Sidorna 6–7

Foto: Lasse Edwartz

UDDEVALLA

Rotviksbro kan få förskola
Sidan 38

DEL 1

Ledare	2	Dalsland	14
Debatt	3	In/Utrikes	16
Nyheter	4–8	Börsen	17
Munkedal/Orust	10	Helg	18–21
Tanum	11	Annons	22–31
Lysekil	12	Familj	33–35
Sotenäs	13		

DEL 2

Uddevalla	37–47	Serier	65
Sporten	54–60	Radio&tv	65–71
Kultur&Nöje	61–64	Vädret	72
Guiden	64		

59 500 patienter i vårdkön

NYHETER När politikerna i regionfullmäktige i tisdags enades om att köpa extra sjukvård för 50 miljoner för att korta vårdköerna, var detta en insats som knappt kommer att märkas. Sidan 4

"Vi var ett bra gäng och det blev väldigt okonstlat."

Sylvia Vrethammar
om inspelningen av Så mycket bättre.

Kultur&Nöje, Sidorna 62–63

Oddevold måste få hjälp

SPORTEN I dag kan Oddevold bli klart för kval till superettan. Men det räcker inte att Oddevold vinner sin match hemma mot Sleipner. Qviding måste ta minst en poäng. Sidan 54

Nära för Stångenäs herrar

SPORTEN För ett år sedan tog Stångenäs AIS fotbollsdamer klivet till division 1. I helgen kan herrlaget avancera till division 3 för första gången i klubbens historia. Sidan 56

Munkedal får hård kritik

MUNKEDAL Under hösten har Skolinspektionen granskat Munkedals kommun. Resultatet: kommun får svidande kritik på flera områden och nu krävs åtgärder. Sidan 10

BESTÄLL NU FÖR LEVERANS INNAN JUL

SOFFHELG HOS OSS - ÖPPET LÖRDAG & SÖNDAG 10-14 12-16

ALLY Möjligheternas soffa
Byggbar klassisk modell
Tyg 11.990:-
Läder 17.900:-

EDWARD "Kryp upp soffa" med stil
Svängd 3-sits ..... 8.990:- i tyg
Finns i flera utföranden

PLAZA dubbeldivan
350 x 175 H 90
I tyg Rubal 14.900:-
Finns i flera utföranden

MUSIKANLÄGGNING PÅ KÖPET TILL PLAZA (värde 3100:-)

MÖBEL CENTER
www.mobelcenteruddevalla.se

Måndag-fredag 10-18 Lördag 10-14
Kungsgatan 39, U-a. Tel. 0522-345 00

7 138804 102001

Nyhetschef: Ingela Hydén Tel: 0522-99 200
nyhetschef@bohuslaningen.se

Norges största bygge, möjligen i konkurrens med flygplatsen Gardemoen. Superakuten på nytt sjukhus i Sarpsborg. Prislapp: 6 000 000 000 svenska kronor.

Framtidens sjukvård

Här står akutmottagningen högt i kurs med enkelrum åt alla

SARPSBORG/NORGE: När NU-sjukvården och Västra Götalandsregionen drabbas av sparbeting, gasar norsk sjukvård. I ett av Norges största byggprojekt bygger sykehuset Östfold nytt i Kalnes, ett storsjukhus med prislappen sex miljarder kronor. Här ska alla inlagda få enkelrum.

– All internationell kunskap om sjukvård visar, att enkelrum är bäst, ger minst smittorisk och värnar individens integritet bäst, säger projektdirektör Tore Dag Olsen.

Färdigt 2016

Han börjar bli varm i kläderna. Storsjukhusbygget började planeras redan 2002. Ett par år senare började man schakta för nybygget. Men först nu är det i full gång och 2016 ska det vara färdigt. Då spelar det en positiv roll också för sjukvården i norra Bohuslän. Varje månad rullar det in fem-sex svenska ambulanser med svårt skadade eller sjuka svenskar från norra Bohuslän.

Under 2011 kom 65 akuta transporter till Sarpsborg från svenska sidan. Ända sedan gamla Bohuslandstingets tid har det funnits vårdavtal mellan landstingen på var sin sida om riksgränsen. Men när akuten stängde i Uddevalla och flyttades till Näl ökade beroendet av norsk sjukvård i norra Bohuslän. Råkar man riktigt illa ut finns trygghet på andra sidan Svinesundsbron. Det vet broderfolket och när man nu bygger 450 nya enkelrum i ett jättelikt akutsjukhus, finns plats för svenskarna.

Samordnade sjukhus

Runt det nya sjukhuset, som byggs i Kalnäs några kilometer från nuvarande akutsjukhuset inne i Sarpsborg, bedöms det leva 300 000 invånare år 2015 i de 18 kommunerna som är upptagningsområdet. Norrmännen gör lite som svensk sjukvård och specialiserar enskilda sjukhus. Sykehuset Östfold etablerades som en enhet 2008, när sjukhusen i Sarpsborg, Halden, Fredrikstad, Moss och Askim samordnades. Man kan jämföra med bildandet av NU-sjukvården, då fem sjukhus samorganiserades. Men här tenderar småsjukhusen att stängas eller som bäst bli kvar som vårdcentraler.

I Östfold hamnar öppen dagkirurgi på ett sjukhus, psykiatrin sprids på flera och så vidare, planerad verksamhet på andra och så vidare. De gamla sjukhusen byggs om för att passa den nya strukturen.

Akutvård inom en kvart

Hjärtat i organisationen blir dock nya superakuten i Kalnäs med 380 anställda. De ska servas av 22 ambulanser bemannade med 120 personer på fem ambulansstationer. Inom tio, femton minuter ska man hamna på akuten oavsett var man bor i nya akutens upptagningsområde. Sykehuset Östfolk har totalt 3 400 anställda,

Ledarna Tore Dag Olsen (från landstingets stab) och Dag Böhler (projektdirektör ute på fältet) har nyckelroller i ett av Norges största byggen.

Per-Erik Magnusson från Uddevalla börjar kunna vägen mellan Kynningsruds fabrik i Uddevalla och sjukhusbygget i Norge. Sträckan kan få köra i flera år till varje vecka.

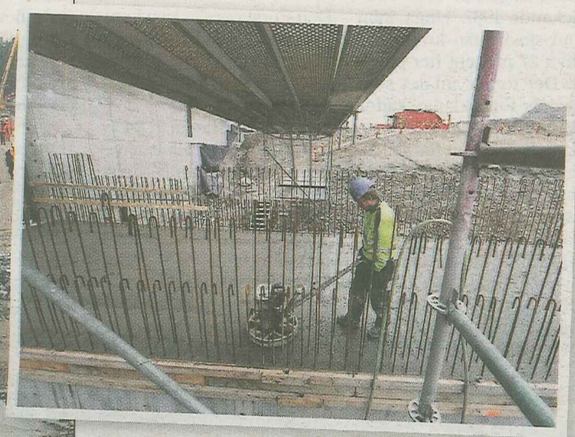

Bit för bit, lager för lager, växer det fram....

... och så ska det se ut 2015 eller 2016. Exakt när är lite oklart.
Foto: Prosjekt nytt østfoldsykehus

Jättebygget skapar jobb även i Sverige

SARPSBORG: – Här kommer det att sjuda om några månader när 900 byggnadsarbetare är igång, säger Kim Östenby och pekar ut över området som ser ut som en bombkrater med lösa stenväggar som skjuter upp ur marken.

Väggarna är gjorda av företaget Kynningsrud i Uddevalla som förvisso också är norskt, men som glädjer Uddevallaborna med arbetstillfällen.

Lite tillspetsat skapar bygget av superakuten mycken svensk arbetsglädje. För en stor del av superbygget tillverkas i Uddevalla och personalen på sjukhuset, när det är färdigt, kommer till stor del att hämtas i Sverige.

Bristen på sjuksköterskor är extrem i Norge och lär så förbli. Det är den även i fråga om byggnadsarbetare.

Hälse Sör-Öst, landstinget som bygger i Sarpsborg, har tagit greppet om bygget av superakuten och därför startat en egen projektledning, en egen byggledning som Kim Östenby är bas för. Det har tagits in anbud från norska byggentreprenörer, för mångmiljardbygget. Fyrtiosex av dem finns på området. Men deras problem är, att det knappt finns en enda ledig byggnadsarbetare.

Kynningsrud levererar

Norges ekonomi kokar av tillväxt. De flesta har fullt upp.

– De har fått rekrytera många byggare i Portugal och Polen, men också några från Sverige, berättar Kim Östenby.

Hans folk ska sätta ihop 85 000 kvadratmeter fundament, väggar, bjälkar och tak. 50 000 kvadrat av dem har prefabricerats av Kynningsruds fabrik på gamla varvsområdet i Uddevalla. Går det bra för Norge, lättar det något också i Sverige.

Byggfakta

Efter en arkitekttävling om vem som kunde rita det bästa sjukhuset drog bygget igång på allvar i september 2011. Men redan 2001 diskuterade dåvarande fylkestinget (innan staten tog över landstingen i Norge) hur och om ett nytt sjukhus skulle placeras i Kalnes några km utanför själva bycentrum i Sarpsborg. Då var planen att det skulle stå färdig 2010.

För att kunna ta emot så mycket byggfolk startar man snart eget manskapshotell invid bygget, med restaurang och allt, berättar projektdirektören Dag Böhler. För ett år sedan lånade han ut en spade till statsminister Jens Stoltenberg och hälso- och omsorgsminister Anne-Grete Erichsen som tog första spadtaget.

Ulf Blomgren

i Norge

men bekymmer att hitta tillräckligt med sjuksköterskor.

– Vi rekryterar ganska många ifrån Sverige, berättar Tore Dag Olsen.

FOTO
Lasse Edwartz
0522–992 18
lasse.edwartz@bohuslaningen.se

TEXT
Ulf Blomgren
0522–992 39
ulf.blomgren@bohuslaningen.se

Ett annat system

Norge: För tio år sedan förstatligades sjukvården. Den styrs därför av regeringen via sjukvårdsdepartementet i Oslo.

Norge: Landet är indelat i fyra sjukvårdsprovinser med egna styrelser. I dem sitter politiker, sjukvårdsledare, läkare, fackrepresentanter. Alla har en röst var. Sjukvårdsprofessionen väger tungt.

Sverige: Sjukvården är uppdelad på 21 självstyrande landsting med politiska ledningar.

Sverige: Landstingen leds av politiker i fullmäktigesamlingar och i särskilda sjukhusstyrelser. Sjukvårdsprofessionen väger lättare.

Framtidens sjukvård i Västra Götaland

Hur framtidens sjukvård ska se ut är inte färdigstöpt i Västra Götalandsregionen. Det är i stället tämligen oklart, sedan de politiska blocken inte kunnat enas om någon tydlig strategi.

För två och ett halvt år sedan beslutade politikerna i hälso- och sjukvårdsutskottet att tillsätta utredningen ”Framtiden hälso- och sjukvård 2025”. Den ska, hoppas man, ge svar på hur en stärkt närsjukvård ska se ut, vilken roll lokalsjukhusen ska ha i framtiden, hur man säkrar tillgången på vårdplatser och hur man skapar ett förbättrat omhändertagande.

Hittills är det bara den rödgröna gruppen, bestående av Socialdemokraterna, Vänsterpartiet, och Miljöpartiet, som ställt sig bakom utredningens slutsatser. Men svaren saknas ännu på hur man ska lösa vårdplatstillgången på sjukhusen och på vad som ska hända med till exempel Dalslands sjukhus. Den borgerliga gruppen har framfört åsikten, att det är orimligt att åtta partier ska kunna enas om hur sjukvården ska se ut om 13 år.

Sanningen är att man redan nästa år borde ha någon form av lösning på framtiden, eftersom anslagen till sjukvården då blir lägre än de kända kostnadsökningarna.

NU-sjukvården går redan i år med 185 miljoner kronor back i förhållande till budget. Vårdköerna växer liksom behoven av svar på hur framtidens sjukvård ska gå ihop.

Ulf Blomgren